

LAHTI AHTIALA PAAKKOLANMÄKI I

Rautakautisen asuinpaikan koekaivaus

Hannu Takala ja Eetu Sorvali 2009

Lahti Ahtiala Paakkolanmäki I

Rautakautisen asuinpaikan koekaivaus kaava-alueella 2009

Hannu Takala & Eetu Sorvali
Lahden kaupunginmuseo
Päijät-Hämeen maakuntamuseo

2009

Sisällysluettelo

1. Arkisto- ja rekisteritiedot.....	2
2. Johdanto.....	3
3. Kenttätyön menetelmät ja toteutus	5
4. Havainnot.....	7
5. Yhteenveto ja johtopäätökset.....	8
6. Luettelo mustavalkonegatiiveista	9
7. Karttaluettelo	10
Kartat	11

Liitteet   1 Koekuopat

~~Löytöluettelo~~

1. Arkisto- ja rekisteritiedot

Kunta:	Lahti
Kylä:	Ahtiala
Nimi:	Paakkolanmäki I (muinaisjäännösrekisterissä Paakkolanmäki 1)
Mj. rek. nro:	398010021
Mj-tyyppi:	asuinpaikka
Ajoitus:	myöhäisrautakausi (1100–1300-luku)
Lkm:	1
Lk.	II
Tutkimuksen laatu:	koekaivaus
Kaivauksenjohtaja:	FT Hannu Takala ja fil. yo. Eetu Sorvali
Kenttätyöaika:	25.5.–8.6.2009
Tutkimusala:	n. 15 400 m ²
Kaivausala:	12 m ²
Peruskartta:	3111 06 Ahtiala
Koordinaatit:	p = 67677 40 (muinaisjäännöksen koordinaatit) i = 34340 70 z = 108–113 m mpy
Tila ja maanomistaja:	398-13-374-3; Lahden kaupunki, Harjukatu 31, PL 202, 15101 Lahti (vuokramies: Mäkitalo Pauli ja Susanna, Vasamakatu 4 as 3, 15100 Lahti) 398-13-473-1; Lahden kaupunki (vuokramies: Lankinen Pasi ja Miia, Oravapiha 1 B 1, 15870, Hollola) 398-401-28-2-M501; Lahden kaupunki 398-401-28-1-M502; Lahden kaupunki 398-401-28-1; Villa Auli, Aittapellonkatu 6 D 72, 15170 Lahti 398-401-28-2; Rauhaniemi Helmi c/o Rauhaniemi Jukka, Lukoilantie 16 A 1, 20320 Turku
Löydöt:	KM 37902: 1–4, diar. 26.6.2009
Aiemmat löydöt:	KM 21967, diar 29.8.1983; KM 23237, diar. 19.8.1986; KM 23602, diar 1.7.1987; KM 24210, diar. 19.5.1988; KM 27157, diar. 30.6.1992
Aiemmat tutkimukset:	1983 koekaivaus, Pirjo Kärhä 1986 kaivaus, Kimmo Seppänen 1987 kaivaus, Hannu Takala 1988 kaivaus, Hannu Takala 1989 koekaivaus, Hannu Takala 1992 kaivaus, Hannu Takala 2002 inventointi, Antti Lahelma 2004 inventointi, Sami Viljanmaa
Mv-negatiivit:	LKM 135358: 1–7

2. Johdanto

Lahden Ahtiala on ollut aktiivisten arkeologisten tutkimusten kohteena 1980-luvun alusta lähtien. Ensimmäiset muinaisjäännökset alueelta on tosin löydetty jo 1929. Ensimmäinen arkeologinen kaivaus Ahtialan Paakkolanmäellä järjestettiin vuonna 1983, minkä jälkeen aluetta on tutkittu yhteensä kahdeksana kesänä. Paakkolanmäen kaakkoisosassa sijaitsee Paakkolanmäki I -niminen rautakautinen asuinpaikka, jolla järjestettiin viimeinen arkeologinen kaivaus vuonna 1992, jolloin asuinpaikka saatiin lähes kokonaan tutkituksi ja muinaisjäännöksen laajuus selvitettyksi. Koekuopitusta paikalla jatkettiin kuitenkin vielä vuonna 2004 osana alueen kaavoitustyötä. Paakkolanmäki I asuinpaikan alueella on aikaisempien tutkimusten yhteydessä kaivettu tasokaivauksina yhteensä 357 neliometriä ja kaivettu yhteensä 157 koekuoppaa. Vuonna 2004 kaivetuista 70 koekuopasta osa tosin sijoittuu Purolehdon röykkiöalueelle.

Ahtialassa kaivettiin myös vielä vuonna 2006 Paakkolanmäen länsipuolella Penttilänpellon kaava-alueella rautakautista asuinpaikkaa osana kaavoitustyötä. Arkeologisista kaivauksista Ahtialassa on koko ajan vastannut Lahden kaupunginmuseo, ja kaivaukset ovat alusta lähtien liittyneet Ahtialan maankäytön suunnitteluun, mutta kaivausten tuloksilla on ollut myös tutkimuksellista mielenkiintoa.

Paakkolanmäen kaakkoisosaan, Heikkerönpolun, Hainikkalankadun ja Paakkolankadun sekä Sepänojan rajaamalle alueelle valmistui asemakaava vuonna 2005. Kaavaa laadittaessa oltiin toistuvasti yhteydessä kaupunginmuseon arkeologian yksikköön suunniteltaessa maankäyttöä alueelle, jossa oli tutkittuja röykkiöitä sekä lähes kokonaan tutkittu rautakautinen asuinpaikka. Kaavatyön yhteydessä Paakkolanmäelle tehtiin vuosina 2002 ja 2004 arkeologiset inventoinnit, joiden tarkoituksena oli kenttätöiden ja aikaisempien tutkimusten tulosten perusteella rajata tunnetut muinaisjäännökset mahdollisimman tarkasti. Purolehdon asemakaava-alueelle kaavoitettiin lopulta yhteensä 15 rakennuspaikkaa, joista seitsemän sijaitsee siten, että niiden alueella saattoi vielä sijaita jäänteitä vuosina 1983–1992 tutkitusta Paakkolanmäki I -nimisestä muinaisjäännöksestä tai sen välittömässä läheisyydessä olleista muista pienialaisista aikaisemmin tuntemattomista kohteista. Tämän vuoksi näiden tonttien kaavamerkinnäksi lisättiin määräys:

”mmt – Muinaismuistolain (295/1963) perusteella suojellun muinaisjäännöksen tutkimustarve. Ennen rakentamisen aloittamista ja suunnitelmien hyväksymistä on oltava yhteydessä Lahden kaupunginmuseoon”.

Rakennuslupia kaavoitetulle alueella alettiin myöntää keväällä 2009, jolloin kaavamerkinnän mukainen arkeologinen tutkimustarve tuli ajankohtaiseksi. Kaupunginmuseon amanuessi Hannu Takalan ja Teknisen ja ympäristötoimialan kaupunginarkkitehti Anne Karvinen-Jussilaisen välisten neuvottelujen tuloksena päädyttiin ratkaisuun, jonka mukaan Kaupunginmuseo järjestää niillä tonteilla, joita kaavamerkintä ”mmt” koskee, arkeologiset koekaivaukset kenttätöyökäudella 2009. Kaivausten tarkoituksena on selvittää, onko kyseisten seitsemän tontin alueella merkkejä esihistoriallisesta toiminnasta ja tehdä päätökset mahdollisista laajemmista tutkimuksista ennen rakennustöiden aloittamista. Tutkimusalueen kokonaislaajuus oli 15 400 neliometriä.

Koekaivaukset Ahtialan Purolehdon kaava-alueella järjestettiin 25.5.–8.6.2009. Kaivausten vastaavana johtajan toimi amanuessi Hannu Takala ja kenttätöiden johtajana fil.yo. Eetu Sorvali. Kaivaustyöntekijänä oli Tuomas Takala. Lisäksi kaupunginmuseon kesätyöntekijöistä Topias Rantala ja Christopher Greed olivat mukana Ahtialassa kaksi päivää. Takala ja Sorvali vastasivat kenttätöiden suunnittelusta ja jälkitöistä.

Koekaivauksiin saatiin Museoviraston kaivauslupa 13.5.2009 ja kaikilta maanomistajailta hankittiin suullisesti luvat toukokuussa 2009 kaivaustyöhön heidän omistamilla tonteillaan. Kenttätöiden kustannuksista vastasi Lahden kaupungin Tekninen ja ympäristötoimiala ja kesätyöntekijöiden palkkauksesta Lahden kaupunginmuseo. Kaivausten kokonaisbudjetti oli 2600 euroa.

Kenttätöiden johtajat haluavat osoittaa kiitoksensa kaupunginarkkitehti Anne Karvinen-Jussilaiselle sekä kaikille alueen yksityisille maanomistajille hyvin sujuneesta yhteistyöstä.

Lahdessa 3.7.2009

Hannu Takala

Eetu Sorvali

3. Kenttätöiden menetelmät ja toteutus

Yleistä

Kenttätöitä tehtiin 25.–27.5, 29.5, 3.–4.6 ja 8.6.2009. Kaivausten johtajana toimi FT Hannu Takala ja kenttätöitä johti fil. yo. Eetu Sorvali. Työntekijöinä olivat Tuomas Takala (ei 29.5.) Lahden kaupunginmuseolta ja Lahden kaupungin kesätyöntekijät Topias Rantala ja Christopher Greed (3.–4.6.). Hannu Takala oli paikalla 25. ja 27.5 sekä 8.6. Tontin 28:1 omistaja Auli Villa ja tontin 28:2 omistajan poika Jukka Rauhaniemi kävivät 27.5. tutustumassa tutkimusalueeseen.

Tutkimusalueella maasto viettää Hainikkalankadulta etelään ja kaakkoon, jossa rinne päättyy Sepänojaan. Paahdekadun eteläpuoliset tontit (kuva 2) olivat tutkimusajankohtana niittykasvillisuuden peittämiä, sillä tonteilla oli aiemmin suoritettu puuston hakkuu tulevaa rakentamista varten. Paahdekadun itäpuolella kasvoi pienehköjen lehtipuiden muodostama ryteikkö, jota oli myös hieman harvennettu. Paahdekadun ja Heikkerönpolun välisillä tonteilla (kuva 1) kasvoi vanhempia koivupuita, eikä näillä tonteilla ollut suoritettu hakkuuta viime aikoina.

Kenttätöiden aikana sää vaihteli merkittävästi, toukokuun puolella sää oli aurinkoista ja lämmintä muutamia kuurosateita lukuun ottamatta. Kesäkuun ensimmäinen viikko oli sateinen. Varsinkin 4.6. satoi rankasti koko päivän, mikä häytti erityisesti korkeusmittausten suorittamista, mutta myös kaivamista ja dokumentointia. Kenttätöiden viimeisenä päivänä 8.6. oli taas aurinkoista, joten työt saatiin päätökseen hyvissä olosuhteissa.

Kuva 1. Paahdekadun länsipuolen tontit. Kaakosta.

Kuva 2. Paahdekadun eteläpuolen tontit. Koillisesta.

Mittaukset

Mittaukset tehtiin linjakeihäiden, käsisuuntakehän, 50 metrin rullamitan ja vaaituskojeen avulla. Rakennettavalla alueella oli runsaasti tonttien kulmapisteitä, jotka oli merkitty maahan upotetuilla metalliputkilla. Näitä tonttipisteitä käytettiin mittauksen kiintopisteinä. Lisäksi alueella oli lyhtypylvään jalkaan mitattu korkeuskiintopiste (108,01 m mpy), josta korkeutta siirrettiin tarvittaessa tonttipisteisiin. Korkeudet maastossa olivat Lahden kaupungin korkeusjärjestelmässä ja kaikki korkeudet on muunnettu tässä kaivauskertomuksessa N60-järjestelmään. Kartassa 3 olevat korkeuskäyrät ovat silti Lahden korkeusjärjestelmässä, sillä kartan pohjana on alueen kaavakartta. **(Muunnos: Lahti korkeus + 0,139 m = N60 korkeus)**

Tonttipisteiden TP 3 ja TP 15 välistä goonilukemaa (39 goonia) käytettiin mittausten tarkistukseen. Alueella karttapoljoisen ja neulapoljoisen välinen eranto on + 9,96 goonia. Eranto on otettu huomioon yleiskarttaa (kartta 3) puhtaaksi piirtäessä. Tutkimusalueelle ei määritelty kaivauskoordinaatistoa, sillä koekuoppien paikat näkyvät varsin tarkasti kaavakartan päälle sijoitettuna. Koekuopat mitattiin paikalleen tonttipisteiden avulla, ja kaikista kuopista mitattiin korkeus maanpinnasta.

Koekuopat

Koekuopat sijoitettiin rakennettavien tonttien ja erityisesti kaavakarttaan merkityn, kullekin tontille määrätyn rakennusalueen sisäpuolelle. Sijoittaminen onnistui hyvin tonttipisteiden avulla. Koekuopat yritettiin myös tehdä ennestään tutkimattomalle alueelle. Koekuoppia tehtiin viisi jokaista omakotitalotonttia kohden ja kuopille annettiin juokseva numerointi. Yhteensä kaivettiin 36 kuoppaa, joista 34 oli kooltaan 50 x 50 cm (kts. kartta 3). Lisäksi koekuoppia 9 ja 25 laajennettiin niin, että koekuopasta 9 tuli kooltaan 1 x 1 m ja koekuopasta 25 yhteensä 2,5 m² kokoinen (kts. kartta 5). Yhteensä kaivausala oli siis 12 m². Laajennetuista koekuopista piirrettiin tarpeen mukaan taso- ja profiilikartat. Koekuopat olivat noin pohjois-eteläsuuntaisia, ja niiden mittauksessa käytetyt paalut olivat kuoppien luoteiskulmissa. Kuopat kaivettiin aluksi lapiolla, mutta yleensä siirryttiin kaivamaan lastalla maan kovettuessa alaspäin mentäessä. Kuopat kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan asti, ja maakerroksia tarkasteltiin koekuoppien profiileista. Kuoppien pohjalle tehtiin kairanpistoja T-piikkikairalla, joilla varmistettiin pohjamaan jatkuvuus. Kaikki kaivettu maa seulottiin 5 x 5 mm seulaverkoilla varustetuilla käsiseuloilla. Kaikki koekuopat dokumentoitiin kirjallisesti ja täytettiin dokumentoinnin jälkeen.

4. Havainnot

Koekuoppia kaivettiin 36, joista vain 11:stä on löytöjä. Löydöistäkin suurin osa on resenttejä, eikä niitä ole luetteloitu, mutta ne on mainittu kunkin koekuopan kuvauksen yhteydessä (kts. Liite 1). Yleisesti koekuopissa oli noin 25–30 cm paksuinen kyntökerros, joskin kerroksen koostumus vaihteli hieman kaivetun kuopan sijainnista riippuen. Maa oli yleensä lähes kivetöntä, ja kiviä oli selvästi enemmän Paahdekadun länsipuolisella alueella. Pintakerros oli peltomainen Paahdekadun etelä- ja itäpuolisilla tonteilla (kk 1–26, kts. kartta 3), muuttuen kuitenkin hieman metsäisemmäksi Hainikkalankatuun rajautuvalla tontilla. Samalla myös pohjamaa muuttui vaaleasta hiesusta oranssiksi hiesuksi, ja Hainikkalankadun läheisyydessä hiesumoreeniksi (erit. kk 24). Koekuopissa 3, 4 ja 10 kyntökerroksen alla oleva hiesu oli nokinen, joskin kuopassa 10 kerrokset olivat varsin sekoittuneet. Varsinaisesti rautakauteen ajoittuvia löytöjä ei tullut.

Paahdekadun länsipuolisella alueella (kk 27–36, kts. kartta 3) pintakerros oli metsäinen, joskin alue on ollut varmasti myös peltokäytössä. Tällä alueella pohjamaana oli oranssi hiesu tai hiesumoreeni, lukuun ottamatta koekuoppaa 32, jossa kova savi alkoi jo 5 cm syvyydessä. Merkittävää on, ettei Paahdekadun länsipuolelta tullut lainkaan löytöjä, vaikka maa oli tällä puolella helpommin seulottavaa kuin muualla tutkimusalueella. Kaikki koekuopat on kuvattu liitteessä 1.

Vain koekuopissa 9 ja 25 havaittiin mahdollisia rakenteita. Koekuopassa 9 kyntökerroksen alla olleessa vaaleassa hiesussa erottui harmaa, lähes suora 6 cm leveä likamaaviiru. Viiru oli selvästi erivärinen kuin samassa tasossa olleet myyränkolot. Kuoppaa laajennettiin 1 m² laajuiseksi, jotta likamaaviirun jatkuvuus voitiin tarkastaa. Viiru jatkui myös laajennuksen puolelle, ja erottui selvästi kuopan luoteisprofiilissa (kts. kartta 4). Kuopasta ei kuitenkaan löytynyt muuta kuin muutama tiilen muru.

Kuva 3. Koekuoppa 25. Kaakosta.

Koekuopassa 25 (kuva 3) oli paksun (50–60 cm), ilmeisesti viereisestä ojasta läjitetyn multakerroksen alla vahva hiilikerros, joka oli paksuimmillaan koillisprofiilin ja luoteisprofiili B:n

muodostamassa nurkassa (kts. kartta 5 ja 7). Hiilikerroksessa oli myös muutama kivi, mutta ne eivät muodostaneet selvää rakennetta. Lisäksi kiviä oli ollut jo multakerroksessakin. Multakerroksesta löytyi savitiivistettä ja palanutta savea, rautaniitti sekä liitupiipun katkelma. Koko kaivausten ainoat selvästi rautakautiset löydöt tulivat kuopan 25 hiilikerroksen alta lähes puhtaasta hiesumaasta, josta löytyi kolme palaa rautakautista keramiikkaa.

5. Yhteenveto ja johtopäätökset

Lahden Ahtialan kaakkoisosassa on järjestetty arkeologisia tutkimuksia vuodesta 1983 lähtien. Paikalta on löydetty Paakkolanmäki I -niminen rautakautinen asuinpaikka sekä Purolehdon röykkiöalue. Alueelle vuonna 2005 laaditussa asemakaavassa röykkiöalue merkittiin lähivirkistysalueeksi lisämääräellä ”maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas kaskimetsä”, ja asuinpaikan kohdalle kaavoitettiin tontteja erillispientaloille. Tonteista seitsemän sijaitsee alueella, jossa aikaisempien tutkimusten perusteella katsottiin aiheelliseksi järjestää arkeologinen tutkimus ennen rakennustöiden aloittamista sen varmistamiseksi, ettei vuonna 1992 loppuun tutkitun asuinpaikan reunoja tai ennestään tuntemattomia pienialaisia muinaisjäännöksiä tuhoutuisi maankäytön yhteydessä. Kaava laadittiin yhteistyössä Lahden kaupunginmuseon kanssa.

Kaava-alueella järjestettiin arkeologiset kenttätyöt 25.5.–8.6. 2009. Tutkimusten aikana alueella kaivettiin yhteensä 36 koekuoppaa. Kuopista ei löytynyt rautakautisesta tai myöhäisemmästäkään asutuksesta kertovia merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Ainoastaan yhdestä koekuopasta löytyi hiiltynyttä maata, jonka alkuperää ei pystytty varmuudella todentamaan sekä kolme palaa rautakauden keramiikkaa ja muutama savitiivisten kappale irtolöytöinä.

Arkeologisten tutkimusten perusteella maankäytölle kaava-alueella ei ole estettä. Tonteilla voi aloittaa rakennustyöt. Kaavamerkinnän ”mmt” edellyttämät arkeologiset tutkimukset on tehty kaikilla tonteilla. Rakennuslupahakemusten yhteydessä rakentajien ei tarvitse enää olla yhteydessä kaupunginmuseoon.

Tämä raportti on toimitettu tiedoksi kaupunginarkkitehdille sekä toimenpiteitä varten Lahden seudun rakennusvalvontaan.

6. Luettelo mustavalkonegatiiveista

Alkuperäisiä negatiiveja säilytetään Lahden kaupunginmuseon valokuva-arkistossa.

Kaikki kuvat on ottanut Eetu Sorvali.

Lahti Ahtiala Paakkolanmäki I

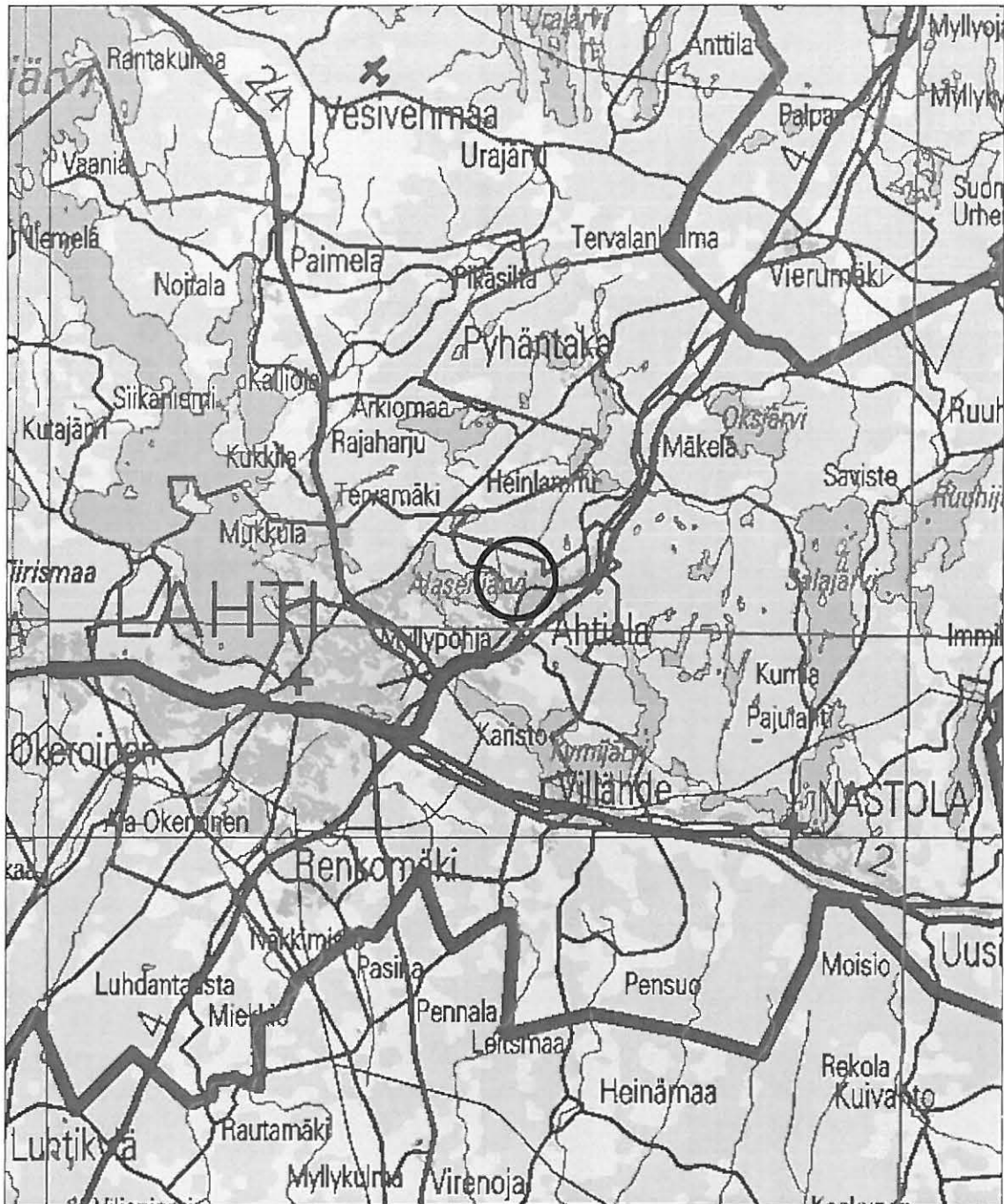
LKM 135358: 1-7

No.	Aihe	Suunta	pvm.
1.	Yleiskuva. Paahdekadun itäpuoli. Pohjoistontit.	etelästä	26.5.2009
2.	Yleiskuva. Paahdekadun länsipuoli Etelätontit.	pohjoisesta	26.5.2009
3.	Yleiskuva. Paahdekadun itäpuoli. Etelätontti.	lounaasta	26.5.2009
4.	Yleiskuva. Paahdekadun länsipuoli Pohjoistontit.	kaakosta	26.5.2009
5.	Koekuoppa 25	lounaasta	26.5.2009
6.	Koekuoppa 25	kaakosta	26.5.2009
7.	Koekuoppa 25	etelästä	26.5.2009

7. Karttaluettelo

Kartta 1. Lähestymiskartta. 1:200 000	s. 11
Kartta 2. Peruskarttaote. 1:20 000	s. 12
Kartta 3. Yleiskartta. 1:500	s. 13
Kartta 4. Taso- ja profiilikartta koekuoppa 9. 1:20	s. 14
Kartta 5. Taso- ja selitekartta koekuoppa 25. 1:20	s. 15
Kartta 6. Profiilikartta koekuoppa 25. 1:20	s. 16
Kartta 7. Profiilikartta koekuoppa 25. 1:20	s. 17

Kartta 1, Lähestymiskartta

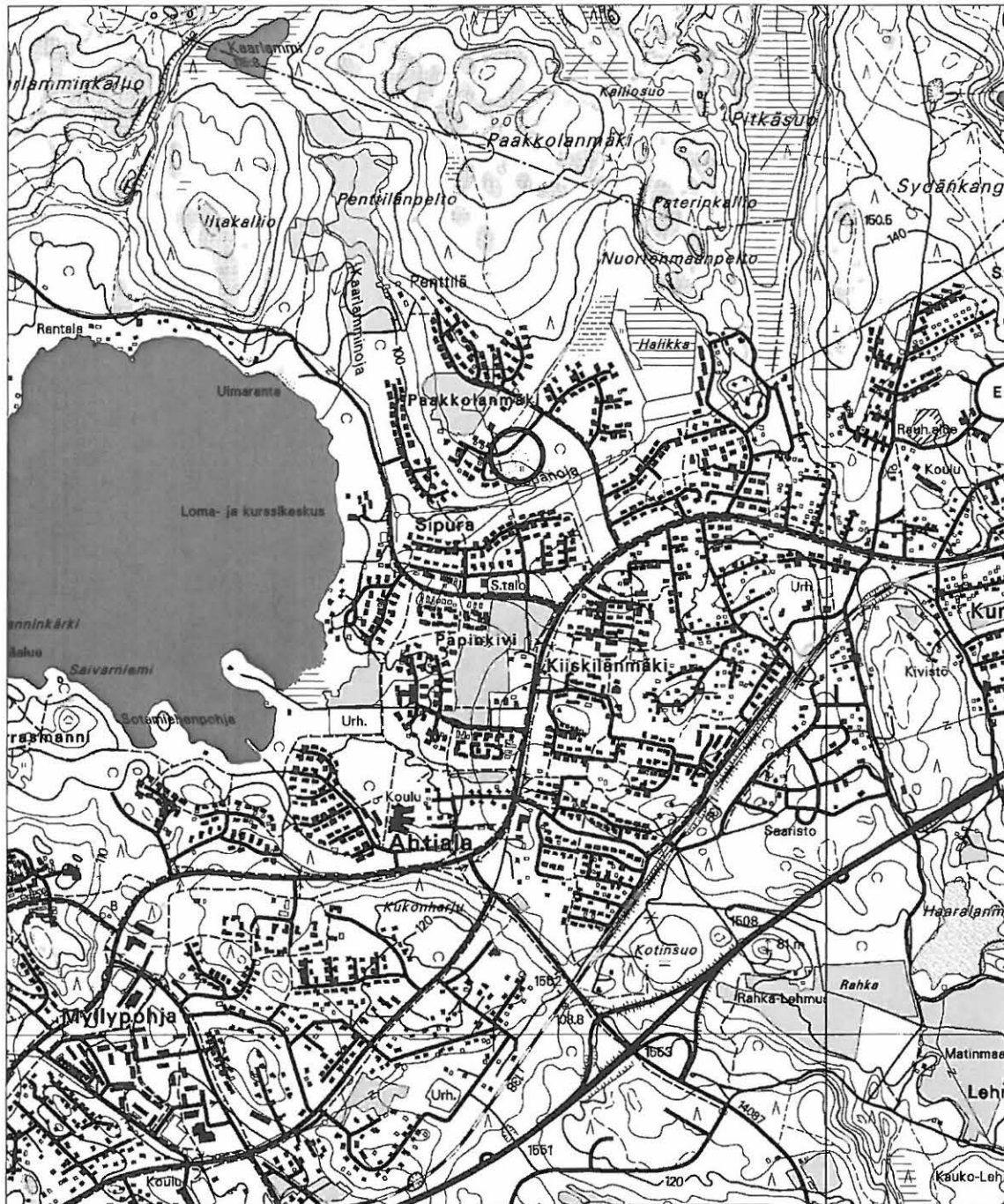
Maanmittauslaitos, perus-CD ja käyrä-CD Häme 2001
Mk. 1:200 000

 Lahti, Ahtiala, Paakkolanmäki I

Kartta 2, Peruskarttaote

0 0,5 1 km

3435

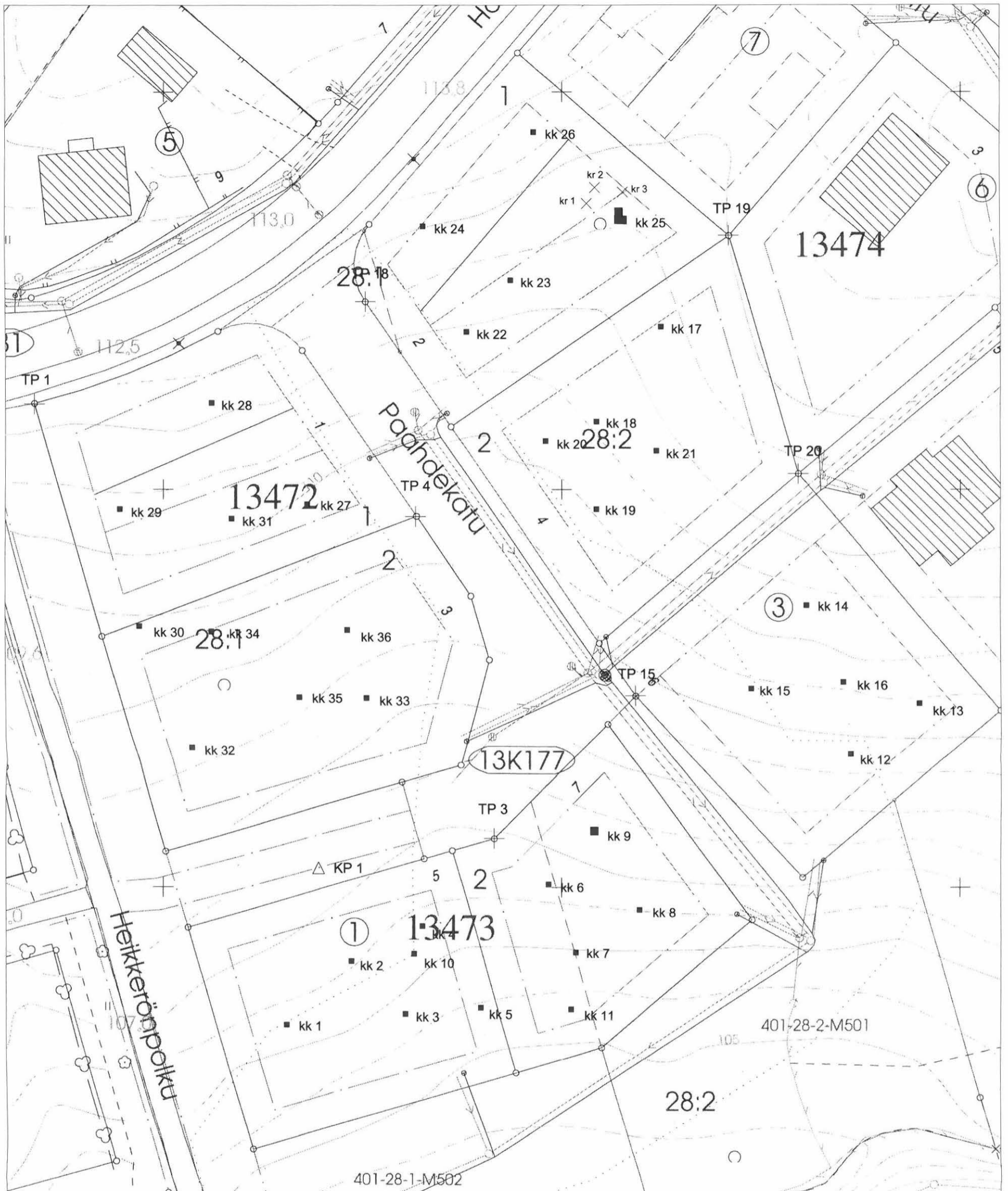

6766

Peruskarttaote 3111 06 Ahtiala
Maanmittauslaitos, perus-CD ja käyrä-CD Häme 2001
Mk. 1:20 000

Lahti, Ahtiala, Paakkolanmäki I

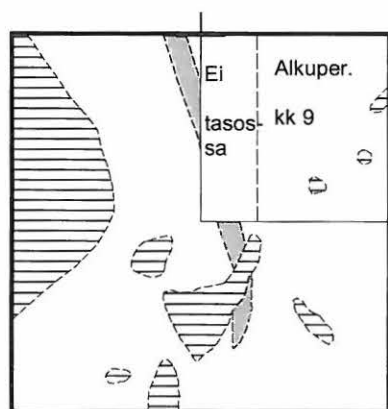
(Huom! Kartan korkeuskäyrät ovat Lahden kaupungin korkeusjärjestelmässä kts. kaivauskertouksen sivu 6.)

0 25 m

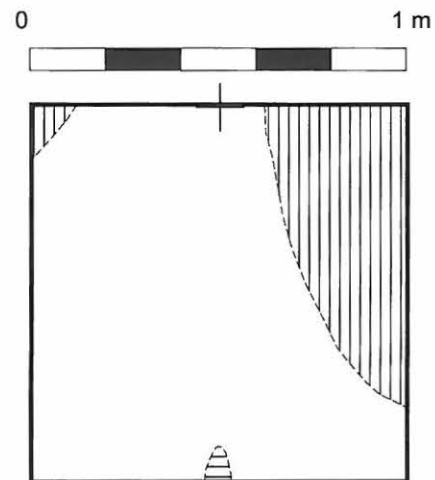

- Korkeuspiste (108,01 mpy N60)
- TP X
Tonttipiste
- Koekuoppa

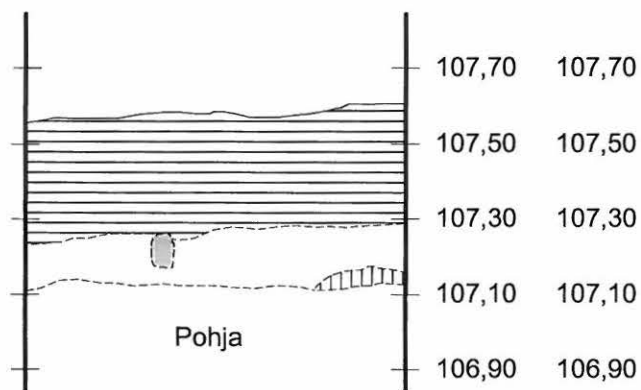
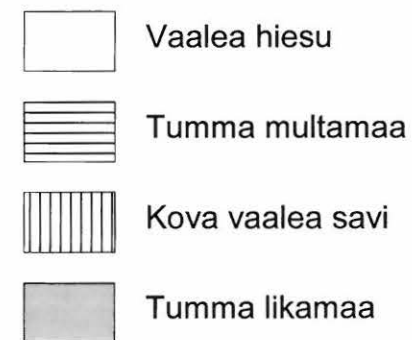
<p>Lahti, Ahtiala Paakkolanmäki I H. Takala & E. Sorvali 2009</p>	<p>Yleiskartta Pohjana kaava- kartta Mk. 1:500</p>
<p>Piirt. E. Sorvali 2009 Puht. piirt. E. Sorvali 2009</p>	<p>Kartta 3</p>

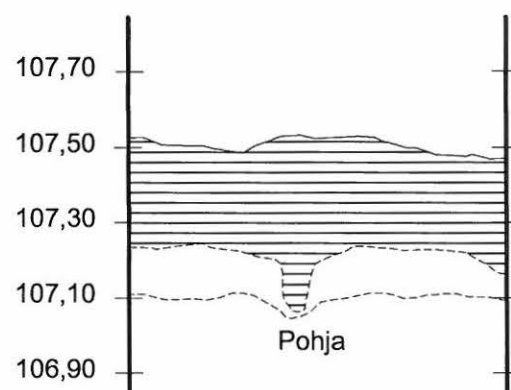
Koekuoppa 9
Taso 32 cm syvyydessä

Koekuoppa 9
Taso 42 cm syvyydessä

Luoteisprofiili

Kaakkoisprofiili

Lahti, Ahtiala
Paakkolanmäki I

H. Takala & E. Sorvali 2009

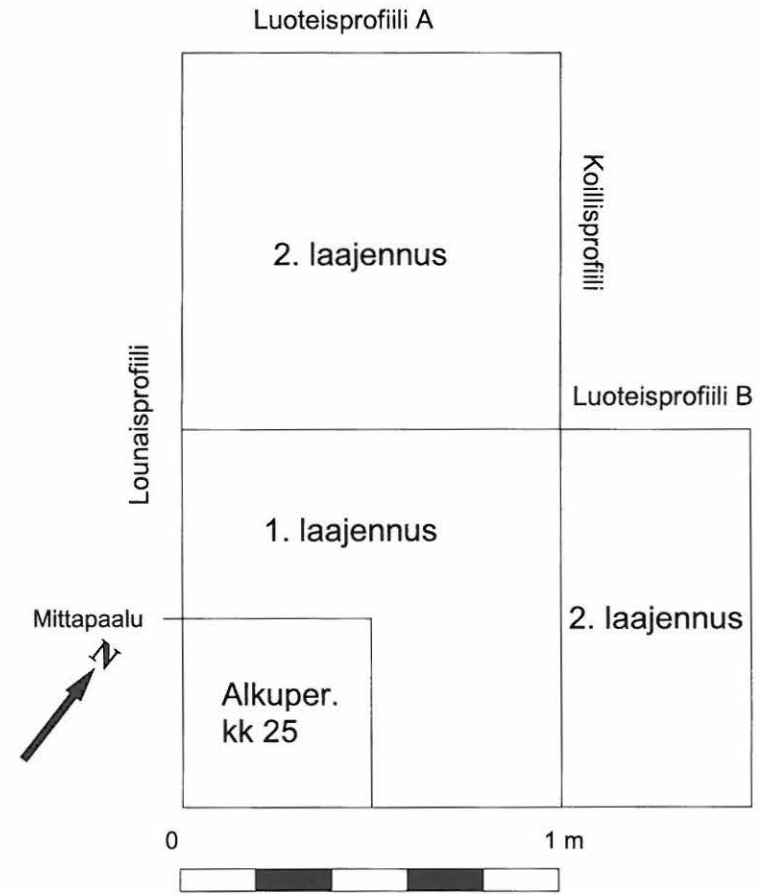
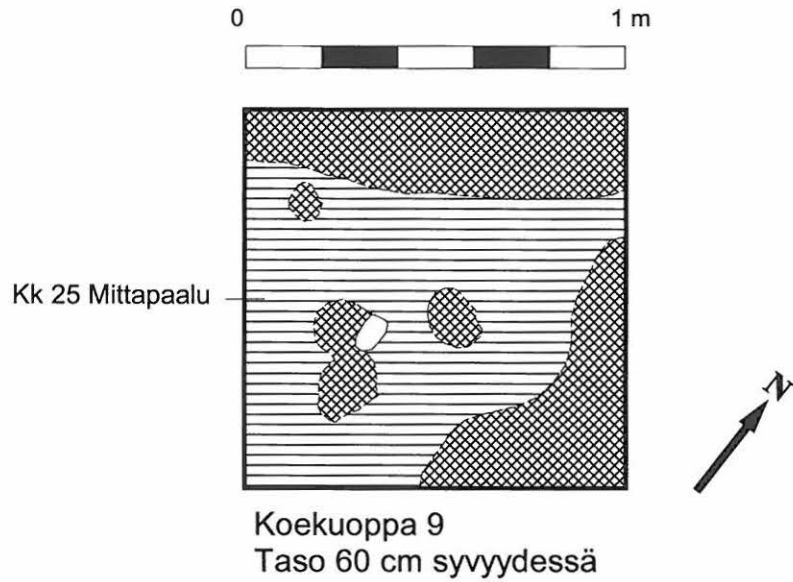
Piirt. E. Sorvali 29.5.2009
Puht. piirt. E. Sorvali 2009

Koekuoppa 9
Taso- ja profiili-
kartat

Mk. 1:20 N60

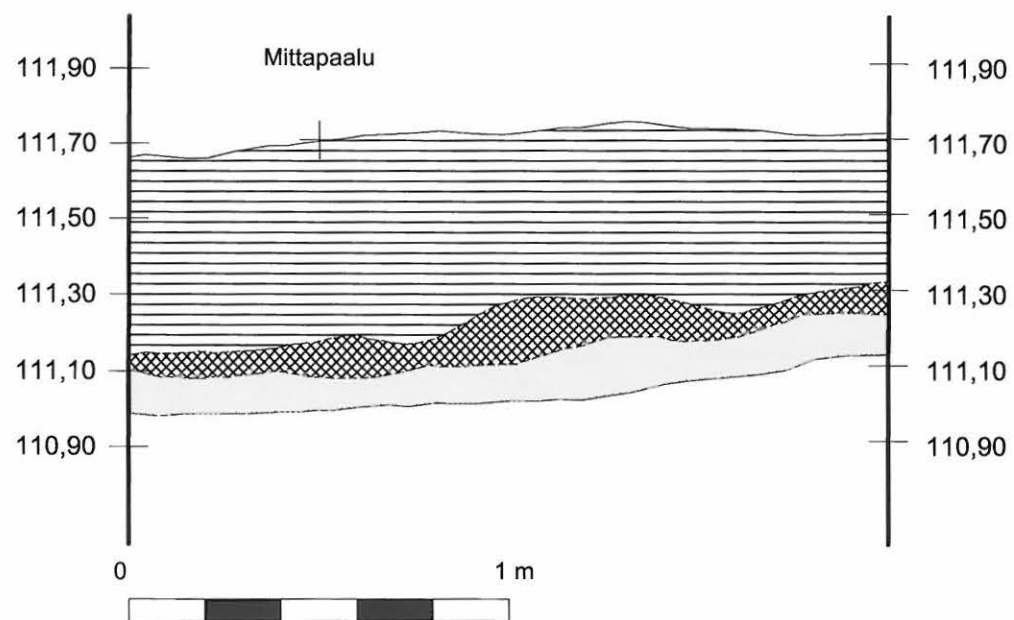
Kartta 4

Lahti, Ahtiala Paakkolanmäki I	Koekuoppa 25 Taso- ja selite- kartta
H. Takala & E. Sorvali 2009	Mk. 1:20
Piirt. E. Sorvali 8.6.2009 Puht. piirt. E. Sorvali 2009	Kartta 5

Lounaisprofiili

- Tumma multamaa
- Vahvasti hiilipitoinen kerros
- Puhdas oranssi hiesu

Lahti, Ahtiala
Paakkolanmäki I

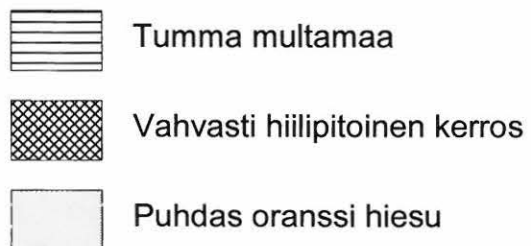
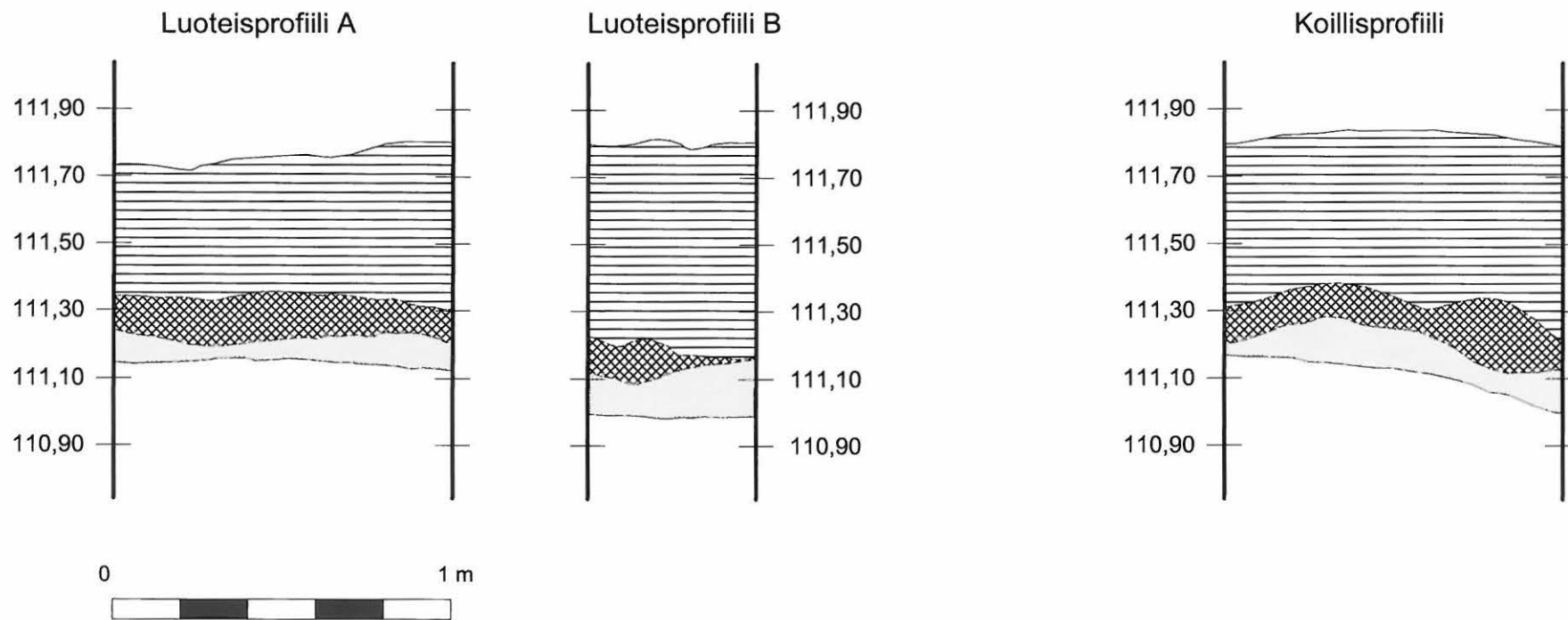
H. Takala & E. Sorvali 2009

Piirt. E. Sorvali 8.6.2009
Puht. piirt. E. Sorvali 2009

Koekuoppa 25
Profiilikartta

Mk. 1:20 N60

Kartta 6

<p>Lahti, Ahtiala Paakkolanmäki I H. Takala & E. Sorvali 2009</p>	<p>Koekuoppa 25 Profiilikartta Mk. 1:20 N60</p>
<p>Piirt. E. Sorvali 8.6.2009 Puht. piirt. E. Sorvali 2009</p>	<p>Kartta 7</p>

Koekuopat

Kuoppa	Kyntökerros/ pintakerros	Muut kerrokset	Löydöt	Korkeus mpy(N60)
1	30–32 cm	Alla vaalea savinen hiesu.	–	106,41 m
2	30–35 cm	Alla vaalea savinen hiesu.	tiiltä 1 kpl, 0,9 g	106,66 m
3	30 cm	Alla sekoittunut nokinen vaalea hiesu, joka jatkuu 38–44 cm syvyyteen. Tämän alla puhdas vaalea hiesu.	kuonaantunutta lasia 1kpl, 2,6 g	106,04 m
4	30–32 cm	Alla nokinen vaalea hiesu, jatkuu 49 cm syvyyteen, ei selviä hiilikeskittymiä. Tämän alla puhdas vaalea hiesu.	palanut savi/tiili 2 kpl, 0,2 g	106,51 m
5	–	Kuopassa ei selvää humus- tai kyntökerrosta. Sen sijaan 15 cm paksu vaalea hiesupitoinen kerros, jonka alla tumma kyntökerroksen näköinen maa. Tummassa maassa runsaasti kasvien jäänteitä. Puhdas vaalea hiesu 42 cm syvyydessä. Tod. näk. vuoden 2004 koekuopan paikka.	–	105,72 m
6	25 cm	Alla vaalea savinen hiesu.	–	106,91 m
7	30 cm	Alla vaalea savinen hiesu.	–	106,32 m
8	30 cm	Alla vaalea savinen hiesu.	palamatonta luuta, hampaita 4 kpl, 17,9 g	106,85 m
9	30 cm	Alla vaalea savinen hiesu, jossa erottui 32 cm syvyydessä tummanharmaa likamaa viiru, sekä tummia multamaa läikkiä (ks. kartta 4). 42 cm syvyydessä viiru on kauttaaltaan hävinnyt. Likamaa viiru näkyy myös profiileissa (kts. kartta 4).	tiiltä 2 kpl, 2,8 g	107,58 m
10	10 cm	Tummassa kyntökerroksessa alkaa 10 cm syvyydessä esiintyä vaaleita hiesu laikkuja. Hiiltä alkaa esiintyä n. 20 cm syvyydessä yhä hiesupitoisemmassa maassa. Hiilipitoinen maa päättyy 30–36 cm syvyydessä saviseen hiesuun.	–	106,40 m
11	40 cm	Alla vaalea savinen hiesu.	–	105,70 m

12	28 cm	Alla kyntökerroksen ja hiesun sekainen kerros joka jatkui 35 cm syvyyteen. Tämän alla vaalea savinen hiesu, jossa kaksi multaviirua (myyränkoloja).	palanut savi/tiili 2 kpl, 4,1 g	108,91 m
13	28 cm	Alla kova vaalea savi, savessa hieman hiiltä kuopan itäkulmassa.	–	109,69 m
14	34 cm	Alla vaalea hiesu.	–	110,59 m
15	23 cm	Alla vaalea hiesu.	–	109,46 m
16	30 cm	Alla vaalea savinen hiesu.	–	109,91 m
17	32 cm	Alla vaaleamman ruskea kerros, joka päättyy 44 cm syvyydessä oranssiin hiesuun.	palanut savi/tiili 2 kpl, 5,9 g	111,45 m
18	25 cm	Alla vaalea oranssi hiesu.	palanut savi 2 kpl, 0,5 g	110,58 m
19	34 cm	Alla vaalea oranssi hiesu.	palanut savi 1 kpl, 0,7 g	110,26 m
20	38 cm	Alla 5–10 cm paksu tumma hiilipitoinen kerros. Tämän alla oranssi hiesu.	–	110,42 m
21	27 cm	Kyntökerrokseen sekoittunut hiesua, raja selvä alla olevaan puhtaaseen hiesuun.	–	110,15 m
22	25 cm	Sekoittunut pintakerros päättyy oranssiin hiesuun.	liitupiipun katkelma 1 kpl, 0,3 g; saviastian pala (resentti) 1 kpl, 1,2 g	111,79 m
23	36 cm	Alla vaalea hiesu.	–	111,52 m
24	25 cm	Pintakerros enemmän metsäinen kuin peltomainen, alla oranssi hiesumoreeni.	–	112,23 m
25	n. 50–60 cm	Paksu homogeeninen peltokerros, jonka alla vahva hiilikerros (5–15 cm paksu), sekä muutamia kiviä. Kivet eivät muodostaneet selviä rakenteita. Hiilikerroksen alla puhdas oranssi hiesu. Kts. kartat 5,6 ja 7 sekä kertomuksen sivut 7 ja 8.	rautakautista keramiikkaa 3 kpl, 7,9 g; savitiiviste/palanut savi 5 kpl, 14,0 g; liitupiipun katkelma 1 kpl, 1,8 g; rautaniitti/naulan katkelma 1kpl, 2,3 g	111,70 m
26	5 cm	Alla vaaleampi, hiesun sekainen kerros (20 cm paksu). Tämän alla puhdas oranssi hiesu.	–	112,81 m
27	45 cm	Ruskea pintakerros voimakkaasti hiesun sekainen, jatkuu samanlaisena 45 cm syvyyteen. Alla puhdas oranssi hiesu.	–	110,02 m
28	29 cm	Pintakerros ruskeaa hiesun sekaista multamaata, alla oranssi hiesumoreeni.	–	111,37 m

29	26 cm	Pintakerros ruskeaa hiesun sekaista multamaata, alla oranssi hiesu.	–	110,44 m
30	22 cm	Pintakerros ruskeaa, vahvasti hiesun sekaista multamaata, alla puhdas hiesu.	–	109,63 m
31	42 cm	Pintakerros ruskeaa, vahvasti hiesun sekaista multamaata, alla puhdas oranssi hiesu.	–	110,31 m
32	5 cm	Alla kova harmaa savi (kaivettiin 30 cm asti).	–	108,83 m
33	31 cm	Pintakerros ruskeaa, hieman hiesun sekaista. Alla puhdas hiesu.	–	108,39 m
34	38 cm	Pintakerros ruskeaa, hiesun sekaista multamaata, alla puhdas hiesu.	–	109,50 m
35	36 cm	Pintakerros tummaa multamaata, alla vaalea puhdas hiesu.	–	108,92 m
36	36 cm	Pintakerros ruskeaa multamaata, alla puhdas oranssi hiesu.	–	108,99 m